

Posudek vedoucího diplomové práce

Petra Anýžová:

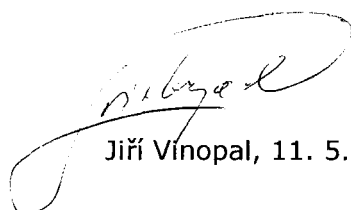
**Teoretická a metodologická perspektiva mezinárodních komparativních výzkumů
(Aplikace shlukové analýzy v srovnávacích analýzách European Social Survey)**

Ve své práci se diplomatka věnuje tematu komparativního výzkumu a v jeho rámci pak podrobněji možnostem postupům shlukování při analýze dat. Logická provázanost obou oblastí je přitom ve výkladu práce dobře zřetelná: komparativní výzkum je představen jakožto přístup, jehož cílem je odhalit proměnné, které stojí za rozdíly, naměřenými mezi jednotlivými jednotkami (nejčastěji zeměmi), přičemž právě prostředky shlukovacích technik umožňují první základní kroky k naplnění tohoto cíle. Diplomantka se tak úspěšně vyvarovala - bohužel stále ještě častého - pojmání komparativního výzkumu jako strategie sloužící k porovnávání zemí (kultur, regionů atd.) a velmi správně pochopila a předvedla jeho teoretické základy a cíle. V rovině metodologické se jí pak právě v oblasti shlukovacích technik podařilo najít adekvátní odraz teoretických požadavků a správně je proto chápe nikoli jako cíl sám o sobě, nýbrž jako prostředek.

První část práce je věnována komparativnímu výzkumu jako takovému a nelze než konstatovat, že zde diplomatka odvedla velký a poctivý kus práce. Nejen, že šíře záběru oblastí, kterým se zde v souvislosti s teorií, metodologií i administrativou komparativních výzkumů věnuje, je - s ohledem na současnou mezinárodní debatu v této oblasti - v podstatě kompletní; fundovanost výkladu dokládá také bohatý seznam literatury a rozšiřující poznámkový aparát. V případě použité literatury stojí za povšimnutí mimo jiné také fakt, že se v naprosté většině případů jedná o díla zahraniční a dále také, že mezi nimi najdeme jak dnes již klasické publikace pokládající ve své době teoretické i metodologické základy oblasti komparativního výzkumu (Almond a Verba 1963, Przeworski a Teune 1966), novější díla shrnující stav vědění v určité významné etapě vývoje daného oboru (Harkness, Van de Vijver a Mohler 2003) tak i zcela aktuální studie zohledňující nejnovější poznatky a možnosti (Fitzgerald, Widdop, Grey a Collins 2009).

Ve druhé části práce se diplomantka podrobněji věnuje technikám shlukovací analýzy a to konkrétně jako prostředku k naplnění cílů komparativních výzkumných strategií, resp. jako jednoho z prvních kroků na cestě k jejich dosažení. Srozumitelným a přitom velmi fundovaným způsobem vysvětluje základy i logiku těchto druhů analýz, aby se pak podrobněji věnovala možnostem, jaké má běžný uživatel statistických programů, např. SPSS. Předvedené analýzy přitom nejsou samoúčelné a byť se v nich diplomantka nevěnuje věcné interpretaci dat, protože ta není cílem její práce, velmi názorně vykresluje možnosti a důsledky využití různých variant klastrové analýzy. V tomto ohledu by jistě bylo vhodné během obhajoby zmínit budoucí perspektivy tohoto druhu technik, zejména vzhledem k možnostem širšího využívání v práci dosud jen okrajově zmíněných moderních klastrovacích metod.

Celkové hodnocení práce: velmi pozitivně hodnotím ucelenou koncepci práce, která se projevuje logickou provázaností její teoretické a praktické/empirické části. Taktéž oceňuji na jedné straně šíři a na druhé straně hloubku, v jakých diplomantka téma zpracovává, čemuž odpovídá také množství publikačních zdrojů, které v práci aktivně využívá. S ohledem na tyto jednoznačné přednosti nemohu navrhnout hodnocení jiným klasifikačním stupněm, nežli výborně.

Jiří Vínopal, 11. 5. 2010